

Sunnuntai 8. maaliskuuta

Menin messuun ja huomasin, että messua vietti pappi, jonka olin tavannut edellisenä iltana. Kun tuli saarnan aika, jota odotin kiinnostuneena, hän luki piispan paimenkirjeen, jossa kehoitettiin laumaa osoittamaan ystävällisyyttä toisia ihmisiä kohtaan paaston aikana. Valaistakseen asiaa hänen ylhäisyytensä esitti lainauksen äskettäisestä mielipidetiedustelusta, jossa kansalaisia pyydettiin kertomaan, nauttivatko he vai eivätkö nauttineet perheen kesken yhteisiä aterioita arkipäivisin ja viikonloppuisin. 53 prosenttia ilmoitti tekevänsä niin arkipäivinä, mutta sunnuntaisin määrä putosi seitsemään prosenttiin. Piispan johtopäätös oli, että tyytymättömyyteen oli syynä joutilaisuus ja ehdotti sen vuoksi, että jokaisen oli erityisesti ponnisteltava osoittaakseen ystävällisyyttä toisia ihmisiä kohtaan paaston aikana, varsinkin sunnuntaisin.

Matkalla Reinille mieleni poukkoili Zeerbruggen katastrofista edellisen illan tapahtumiin ja piispan paimenkirjeeseen ja mietin, lentelivätkö ruokailuvälineet ja astiastot niiden siistien talojen pitsiverhojen takana, joiden ohi kuljin. Ajattelin myös kahdessa pappilassa saamaani vastaanottoa. Voin ymmärtää noiden kahden kirkkoherran asenteen. Heillä oli vastuullaan kirkostaan ja pappilastaan huolehtiminen sekä vartiointi varkaiden varalta, mutta ajattelin myös millaisia seurauksia turvallisuuden mielessä pitämisestä varkaiden ja vandalismin varalta aiheutui. Väkivalta on tarttuvaa, sitä myös jäljitellään, sillä uhri maksaa samalla mitalla. Uhrin voivat menestyä maksaessaan takaisin samalla mitalla, mutta ennen pitkää väkivallalla vastaaminen vahingoittaa heitä itseään. Jos me kristittyinä alamme tiedostaa turvallisuudesta huolehtimisen, meidän on paranneltava evankeliumin tekstiä ”minä olin muukalainen ja te annoitte minulle suojaa” ja lisättävä siihen ”sitten kun ensin on saatu viralliset oikein leimatut, sinetöidyt ja päivätyt asiakirjat, joista käy selville muukalaisen henkilöllisyys.” Turvallisuuden varmistaminen, joka on kasvava ilmiö sekä yksilöiden että kansojen keskuudessa, kahlitsee ja erottaa uhrinsa kaikilta elämänalueilta, rajoittaa ja turruttaa, sulkee meidät lujaan linnoitukseen, joka ei vain pidä poissa vihollista, vaan sulkee meidät myös sen sisälle. Kansallisessa mittakaavassa oman turvallisuuden painottaminen on nopein ja suorin tie totalitarismiin ja meistä kaikista tulee jokaisen vaaran uhre-

ja, joita vastaan me luulemme puolustautuvamme. Tämän päivän Britanniaassa kansallisen turvallisuuden korostaminen on pahaenteistä, erityisesti kun se yhdistetään naiiviin uskomukseen omasta voittamattomasta vapaudenrakkaudesta. Meillä ei ole sen turvallisempaa kuin muillakaan kansoilla ja meillä on yhtä lailla mahdollisuus muuttua totalitaristiseksi valtioksi.

Linzissä ylitin Reinin lautalla ja aloitin pitkän matkaosuuden joen itärantaa pitkin. Ensimmäiset muutamat kilometrit veivät pitkin hiljaisia teitä kirkkaassa auringonpaisteessa, mutta kun aurinko alkoi iltapäivällä painua alemmas ja lämpötila laski, saavuin ankealle Bad Honningenin teollisuusalueelle. Ennen kuin ryhdyin etsimään majoipaikkaa yöksi, pysähdyin katsomaan kirkkoa. Sen vieressä oli suuri talo, jonka seinässä oli kyltti ”Kristus-kuninkaan talo”. Katsellessani kirkkoa eräs nunna tuli ulos ja kysyi, etsinkö jotakin. ”Huonetta yöksi”, vastasin. ”Yrittäkää tuolta”, hän sanoi osoittaen ovea. Soitin ovikelloa, esitin tiedusteluni ja minut toivotettiin tervetulleeksi, annettiin pyyhe ja saippuapala ja sanottiin, että suihkut ovat alakerrassa. Vasta silloin tajusin, että olin yömajassa yhdessä monien kulkureiden kanssa, jotka suihkussa käytyään istuskelivat pari tuntia illallista odotellen. Huomasin silloin, miten etäällä todella olen ”köyhän etuoikeutetusta optiosta”. Minulla oli kylmä, ruokaa ei ollut jäljellä, olin väsynyt päivän käveltyäni, minua pelotti ajatus seisoskella siellä makuu-aikaan asti ja nukkua punkassa makuusalissa. Yritin löytää *pensionin* lähiseudulta, mutta ainoa sellainen oli suljettu ja niin jäin pakkotilanteessa yömajaan.

Se oli hyvä kokemus. Miehet, sen verran kuin ymmärsin heidän murteestaan, olivat ystävällisiä ja jotkut heistä olivat varustautuneet kunnolla liikkumaan tien päällä. Heillä oli pienet salkut aivan kuin olisivat olleet menossa hallituksen kokoukseen. Pienissä salkuissaan he säilyttivät papereita ja karttoja, joihin oli merkitty muita Reinin varrella sijaitsevia yömajoja. Makuusalissa, jossa nukuin, oli vain yksi muu asukas, jättiläisen kokoinen mies, joka nukkui ikkuna avoimna lämpötilan ollessa yöllä -8 astetta. Otin kauimmaisena ikkunasta olevan punkan, jossa nukuin vaatteet päällä makuupussissa ylimääräisen huovan kanssa ja nukuin hyvin. Kun menin seuraavana aamuna mak samaan, niin työvuorossa oleva munkkiveli sanoi minulle, että talo tarjosi kaikille yöpymisen. Myöhemmin sain tietää, että nämä Kristus-kuninkaan talot oli perustanut eräs tunnettu pappi, Max Joseph

Metzger, jonka natsit olivat hirttäneet 1944, sillä hänet saatiin kiinni salakuljettamasta rauhansuunnitelmia Ruotsiin. Niinä kolmena vuonna, jotka olin viettänyt Saksassa, en ollut koskaan kuullut puhuttavan hänestä, mutta häneen liittyy tarina, johon palaan myöhemmin.

Maanantai 9. maaliskuuta

Ennen kuin lähdin yömajasta, soitin Lontooseen ja pyysin jesuiittaprovinciaalia lähettämään minulle lupapaperin, jossa vakuutetaan kenelle tahansa sitä lukevalle, että olin kävelemässä Jerusalemiin hänen suostumuksellaan ja siunauksellaan. Pyysin häntä myös leimaamaan asiakirjan niin monilla leimoilla kuin hänellä vain oli saatavillaan ja lähettämään sen minulle Müncheniin. Hän teki niin, mutta loppumatkan aikana kukaan ei pyytänyt sitä nähtäväkseen.

Kävely Reinin varrella oli upeaa, sitten kun olin päässyt teollisuusalueesta ja kuljin kumpuilevien viinitarhojen ja vanhojen linnojen kautta. Maanantai-iltana saavuin sillalle, joka vei Koblenziin ja sieltä löysin jesuiittatalon. Tunsin kaksi yhteisön jäsentä Frankfurtin opiskelujaltani, mutta he eivät aluksi tunteneet minua. Sitten kolmas paikalle tuleva yhteisön jäsen kuitenkin muisti minut. Hän antoi minulle järkevän neuvon, jota siteerasin johdannossa. Illalla kuljeskelin kaupungilla ja tapasin rauhan puolesta toimivien ryhmän, joka osoitti mieltään yhdellä kaupungin aukiolla. Esittelin itseni ja sain selville, että kaksi heistä oli Pax Christi -järjestön jäseniä. He kertoivat minulle tarinan, jonka olin kuullut monta kertaa aikaisemmin: he eivät saaneet rauhan puolesta ponnistellessaan juuri lainkaan tukea viralliselta kirkolta.

Tiistai 10. maaliskuuta

Olin suunnitellut meneväni Koblenzista höyryaluksella Bingeniin, mutta jokialukset eivät vielä kulkeneet, mikä oli onnekasta, sillä seuraavan kahden päivän kävelyt olivat mitä miellyttävimpiä pitkin Reininlaaksoa kukkuloineen, viinitarhoineen ja vanhoine linnoineen. Taivas oli kirkas ja tuuli puhalsi piristävästi. Vaikka maisema oli niin erilainen, se viritti minuun saman tunnelman, jonka Skotlannin Län-